

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudkyně Mgr. Danielou Břízovou Ratajovou, LL.M. ve věci

žalobce:

P **K** [redacted] narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem Mgr. et Mgr. Markem Polákem
sídlem Valová 2357/8, 789 01 Zábřeh

proti

žalované:

Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti, IČO: 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2
zastoupená Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2 – Nové Město

o zaplacení 560 000 Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 70 000 Kč, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.
- II. Žaloba, již se žalobce domáhal zaplacení částky 380 000 Kč, se zamítá.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 28 775 Kč k rukám právního zástupce žalobce, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenou soudu dne 27. 3. 2017 se žalobce domáhal zaplacení částky 560 000 Kč, a to z důvodu příkoří, které mu bylo způsobeno trestním stíháním vedeným u Okresního soudu v Šumperku (dále jen „OS“) pod sp. zn. [REDAKCE] K průběhu trestního řízení žalobce uvedl, že usnesením ze dne 3. 7. 2013 bylo proti jeho osobě Policií ČR zahájeno trestní stíhání, kdy byl obviněn ze spáchání trestného činu zkrácení daně, poplatku a jiné povinné platby dle §240 odst. 1, 2 písm. c) trestního zákona. Následně byla podána obžaloba a OS jej rozsudkem ze dne 3. 12. 2014 uznal vinným ze spáchání trestného činu, z něhož byl obžalován. Usnesením ze dne 15. 5. 2015 Krajský soud v Ostravě (dále jen „KS“) v odvolacím řízení napadený rozsudek OS zrušil. Následně byl žalobce opět soudem prvního stupně uznán vinným, a to navzdory závazným pokynům odvolacího soudu. Rovněž druhé rozhodnutí OS bylo odvolacím soudem zrušeno, a to rozsudkem ze dne 1. 4. 2016. Žalobce dále uvedl, že trestní stíhání bylo od počátku proti jeho osobě vedeno nikoliv s cílem objasnit okolnosti, za nichž mělo dojít ke spáchání skutku, ale s cílem jej odsoudit jako pachatele, a to bez ohledu na důkazy, které byly po celou dobu součástí spisu. Trestní stíhání mělo za následek narušení psychiky žalobce a promítlo se do zdravotních obtíží, které spočívaly v záchvatech paniky, úzkostných stavech a nespavosti, která přetrvává dodnes. Tyto zdravotní problémy byly u žalobce léčeny medikací psychofarmaky, a to lékem [REDAKCE] a [REDAKCE] dle rozhodnutí obvodního lékaře. Tyto zdravotní problémy se rovněž odrážejí negativně ve schopnosti žalobce se soustředit a být čilý, věnovat se plně práci a osobnímu životu. Dále se pak trestní stíhání odrazilo na jeho pověsti v místě bydliště, neboť [REDAKCE] je menší město, kde se lidé navzájem dobře znají, takže skutečnost, že byl žalobce trestně stíhán, byla veřejnosti známa. Jelikož je žalobce provozním jediným větším hotelu v [REDAKCE] a poskytuje služby místním podnikatelským subjektům, tak při poskytování služeb jejich klientům a obchodním partnerům měla ta informace o trestním stíhání dopad na výnosnost podnikání, neboť byl nucen omezit rozsah poskytovaných služeb a vzdát se možnosti přijmout další zaměstnance pro rozvoj podnikání, musel zastavit veškeré investice. To způsobilo žalobci nemalé finanční ztráty, ale především pozbyl dobrého jména úspěšného hoteliéra. Navíc se trestní stíhání dotklo také nejbližších osob žalobce, a to za situace, kdy podniká společně se svou dcerou, která byla rovněž vyslýchána a zpočátku možná i podezřívána ze spáchání trestné činnosti. Celé řízení poškodilo i žalobcovu manželku, která je učitelkou na základní škole, a vykonává profesi, která vyžaduje důvěru veřejnosti a rodičů. Žalobce měl pocity nespravedlnosti. Žalobce tedy požadoval jednak majetkovou škodu spočívající ve vynaložených nákladech na právní zastoupení (nutná obhajoba), náhradu škody na zdraví a dále náhradu nemajetkové újmy, která mu vznikla.
2. Usnesením ze dne 19. 5. 2017 byl žalobce zdejším soudem vyzván k upřesnění žaloby dle §43 o.s.ř., a to tak, aby přesně specifikoval, jakou částku požaduje, z jakého titulu, tedy kolik požaduje jako náhradu škody na zdraví, na majetku a jakou částku požaduje jako zadostiučinění za nemajetkovou újmu.
3. Podáním doručeným soudu dne 8. 6. 2017 žalobce k výzvě soudu sdělil, že bohužel nemůže náklady na majetkovou újmu spočívající ve výdajích na právní zastoupení doložit a rovněž nemůže doložit majetkovou hodnotu újmy na zdraví. S ohledem na uvedené tedy žalobce vzal zpět žalobu, co do částky 110 000 Kč s tím, že nadále uplatňuje toliko náhradu nemajetkové újmy ve výši 450 000 Kč. Zmíněná částka měla dle žalobce zahrnovat veškeré příkoří, které mu bylo způsobeno nezákonným trestním stíháním (tedy zejména negativní vliv na zdravotní stav, který přetrvává dosud).

4. Usnesením ze dne 8. 11. 2017 (právní moc 2. 12. 2017) zdejší soud zastavil řízení co do částky 110 000 Kč a v odůvodnění uvedl, že došlo k zastavení v návaznosti na podání žalobce ze dne 8. 6. 2017, který nadále uplatňuje toliko zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 450 000 Kč (proti zmíněnému usnesení nebylo podáno odvolání).
5. Podáním ze dne 25. 4. 2018 se k žalobě vyjádřila žalovaná, která nárok neuznala a navrhla zamítnutí žaloby. Žalovaná učinila nesporným, že u ní žalobce dne 29. 9. 2016 uplatnil nárok na nemajetkovou újmu ve výši celkem 560 000 Kč spočívající v náhradě nemajetkové újmy na zdraví ve výši 150 000 Kč, v náhradě nemajetkové újmy za délku řízení ve výši 60 000 Kč a náhradě nemajetkové újmy za újmu na cti, poškození dobrého jména a poruchu psychického zdraví a dopad na rodinu ve výši 350 000 Kč. Žalovaná dále uvedla, že v daném případě došlo k vydání nezákonného rozhodnutí, za které lze s ohledem na výsledek trestního řízení považovat sdělení usnesení o zahájení trestního stíhání. Žalovaná dále uvedla, že újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním je nezbytné tvrdit a prokazovat, což však žalobce nečinil, když se pouze obecně vyjadřoval ve smyslu nemajetkové újmy a zásahu do jeho osobního života, avšak nijak nedoložil příčinnou souvislost a skutečný vznik nemajetkové újmy. Žalovaná se dále žalobci omluvila, což považovala za přiměřené odškodnění, a to i s přihlédnutím k tomu, že délku řízení nelze považovat za nepřiměřenou.
6. Během jednání konaného dne 2. 11. 2018 žalovaná vznesla námitku promlčení nároku žalobce na nemajetkovou újmu co do částky 100 000 Kč, neboť u žalované byl daný nárok uplatněn pouze ve výši 350 000 Kč, zatímco v žalobě byl navýšen na 450 000 Kč. V rozsahu navýšení je tedy dle žalované nárok promlčen. Žalobce v návaznosti na vznesenou námitku promlčení nejprve uvedl, že nemá připomínek k dané námitce s tím, že se nadále domáhá nemajetkové újmy ve výši 450 000 Kč z titulu nezákonného trestního stíhání. Po účastnickém výsledku žalobce se pak jeho právní zástupce k námitce promlčení vyjádřil v tom smyslu, že částečné zpětvzetí žaloby ve výši 110 000 Kč se týkalo nemajetkové újmy, a tudíž žalobce z daného titulu požaduje částku 240 000 Kč, přičemž se nadále v nadepsaném řízení domáhá částky 150 000 Kč z titulu škody na zdraví a 60 000 Kč kvůli délce trestního stíhání, tak jak bylo požadováno v žádosti u žalované.
7. Podáním doručeným soudem dne 7. 1. 2019 pak žalobce uvedl, že v podání ze dne 8. 6. 2017 vzal žalobu částečně zpět co do částky 110 000 Kč, kdy zpětvzetí představuje částku odpovídající škodě, kterou utrpěl v souvislosti s náklady na právní zastoupení a výdaji na léčbu, zadostiučinění za nemajetkovou újmu žalobce nadále požaduje ve výši 240 000 Kč, dále náhradu za ublížení na zdraví ve výši 150 000 Kč a náhradu za dobu trvání trestního řízení ve výši 60 000 Kč.
8. Soud poslední podání žalobce, stejně jako jeho vyjádření při jednání dne 2. 11. 2018, posoudil jako návrh na změnu žaloby, kterou však žalobce učinil jednak poté, co výslovně vzal žalobu zpět co do částky 110 000 Kč, když uvedl, že nemůže doložit požadovanou újmu na zdraví a vynaložené náklady na obhajobu, a zároveň poté, co při jednání nejprve výslovně k dotazu soudu uvedl, že se domáhal částky 450 000 Kč pouze z jednoho titulu, a to nemajetkové újmy způsobené vedením nezákonného trestního stíhání. Jelikož žalobce navrhl změnu žaloby poté, co bylo řízení částečně zastaveno a navíc již ke konci prováděného dokazování, soud s ohledem na uvedená prohlášení žalobce a z důvodu hospodárnosti změnu žaloby nepřipustil, o čemž rozhodl usnesením a během jednání dne 26. 2. 2019.

Skutková zjištění:

9. Ze shodných tvrzení stran, stejně jako z některých listinných důkazů (tj. žádost žalobce s razítkem žalované značícím její doručení žalované dne 29. 9. 2016, přípis žalované ze dne 3. 10. 2016 a stanovisko žalované ze dne 26. 9. 2017) soud zjistil a má za prokázané, že dne 29. 9. 2016 žalobce uplatnil u žalované nároky z důvodu a výše uvedené v žalobě, a to konkrétně částku 150 000 Kč coby náhradu škody na zdraví, 60 000 Kč coby náhradu za délku řízení a částku 350 000 Kč coby náhradu za újmu na cti, poškození dobrého jména, poruchu psychického stavu, dopady na rodinu atd. Ze zmíněného stanoviska žalované soud dále vzal za prokázané, že žalovaná konstatovala vydání nezákonného rozhodnutí v trestním stíhání, žalobci se omluvila, avšak peněžité plnění neposkytla. Soud tedy konstatuje, že žalobce splnil podmínku pro soudní uplatnění nároku na náhradu škody či nemajetkové újmy způsobené nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem předvídanou § 14 zákona č. 82/1998 Sb., *o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)*, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), představovanou předběžným uplatněním nároku u příslušného orgánu (tj. zde žalovaná).
10. Z trestního spisu vedeného u OS pod sp. zn. ██████████ soud zjistil následující skutečnosti: usnesením ze dne **3. 7. 2013** bylo proti zdejšímu žalobci dle § 160 trestního řádu zahájeno trestní stíhání pro spáchání zločinu zkrácení daně, poplatku a jiné povinné platby dle § 240 odstavec 1, odstavec 2, písmeno c) trestního zákoníku, které dle doručky bylo žalobci doručeno dne **23. 7. 2013**; obžaloba proti zdejšímu žalobci byla doručena OS dne 11. 9. 2014; rozsudkem OS ze dne 3. 12. 2014 byl žalobce uznán vinným z trestného činu, pro nějž byl obžalován, a byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 2 let s podmíněným odkladem na zkušební dobu 2 let; dále byl žalobci uložen trest zákazu činností, a to výkonu práce ve statutárních orgánech obchodních korporací po dobu 2 let. Usnesením KS ze dne 15. 5. 2015 byl zrušen odvoláním žalobce napadený rozsudek OS ze dne 3. 12. 2014, a věc vrácena zpět soudu I. stupně, v odůvodnění odvolací soud konstatoval, že se soud I. stupně nezabýval tvrzeními svědkyně a dalšími prováděnými důkazy a dostatečně se nevypořádal s obhajobou obžalovaného a neodstranil rozpory v provedených důkazech. Dalším rozsudkem OS ze dne 29. 9. 2015 byl žalobce opětovně uznán vinným ze spáchání trestného činu, pro nějž byl obžalován a byl odsouzen k tomu samému trestu, jako v původním zrušeném rozhodnutí. Rozsudkem KS ze dne 1. 4. 2016 byl znovu napadený rozsudek OS zrušen v celém rozsahu a nově odvolací soud rozhodl tak, že dle § 226 písm. b) trestního řádu zprostil žalobce žaloby, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem. Dle doložky nabytý rozsudek právní moci **1. 4. 2016**.
11. Z výpovědi svědkyně L ████████ K ████████ manželky žalobce, soud zjistil, že žalobce byl pod velkým tlakem, ale podrobně jí neseznamoval s průběhem všech událostí; byl na tom psychicky velmi zle, což mělo vliv na celou rodinu. Následky těch událostí trvají dodnes, když žalobce stále není zdravotně v pořádku. Trestní stíhání pro něj představovalo psychickou zátěž, byl medikován, musel pravidelně chodit k lékaři, protože trpěl úzkostmi a dále ho to trestní stíhání izolovalo od přátel, trpěl nespavostí, čímž trpí až dodnes, je méně odolný a jeho imunita se snížila. Před trestním stíháním občas bral utišující tabletky, ale ne pravidelně, ale trestním stíháním se to rapidně zhoršilo, a poté musel brát léky pravidelně, aby vůbec byl schopen fungovat a ráno vstát z postele. Převážná většina lidí v jeho okolí dle svědkyně věděla o trestním stíhání, on se nechtěl stýkat s přáteli, uzavřel se do sebe. Žalobce se svědkyní bydlí na malém městě, kde jsou celkem známá rodina, takže dle svědkyně to okolí, tedy přátelé i veřejnost, věděli. Navíc několik přátel svědkyně jí řeklo, že slyšeli o trestním stíhání. Měli strach o manželovu svobodu. V té době se jí narodila vnučka, ale

bylo smutné, když si nemohli užívat radost, že se v rodině děje štěstí, když na druhé straně byly stresující události s trestním stíháním. Celé to období svědkyně hodnotí jako temné období, kdy byl žalobce pasivní, uzavřený a měl nechut' cokoli podnikat a cokoli dělat. Žalobce je dle svědkyně extrovertní, měl rád kontakt s lidmi, ale musí být v pohodě, rád také diskutuje. V době trestního stíhání hodně četl, ale už nevyhledával diskuze s přáteli ani společenské akce. V té době fungoval pouze mechanicky, protože věděl, že musí pracovat, ale neměl z toho radost. Kvalita jejich manželského vztahu se snížila, žalobce byl v té době vznětlivější.

12. Z účastnického výsledku žalobce soud zjistil, že u soudu s ním jednali neuctivě a poté, co byl odsouzen, jej paní doktorka doprovodila slovy, že před lidmi jako je on, je společnost třeba chránit. Žalobce se nikdy nedopustil trestného činu majetkové nebo násilné povahy, nikdy nespáchal ani přestupek tohoto směru, ani nebyl vyšetřován. Žalobce má dvě dcery a jeho manželka pracuje jako učitelka na základní škole, což je společensky docela exponované místo; pokud se jí stane, že při řešení problémového žáka se jí maminka toho žáka zeptá, jestli náhodou její tvrdý vztah k tomu chlapci není dán tím, že je nervózní z trestního stíhání svého manžela, tak to nepřinese ani do domácnosti klid ani nezlepší pověst manželky. Trestní stíhání mělo negativní vliv na jejich manželské vztahy. Žalobce podniká od roku 1991, když se mu dařilo, zaplatil státu několik milionů korun na daních, když se nedařilo, tak od státu nikdy nic nechtěl, ale od státu čekal, že aspoň bude dodržovat svoje vlastní zákony. Žalobce se před trestním řízením nepotřeboval medikací, ale dodnes neusne, pokud si nevezme prášek. Trestní stíhání nebylo sice medializováno, ale žalobce žije na malém městě, takže se o tom vědělo. Žalobcův obchodní partner se jej v té době ptal, zda s ním může nadále počítat nebo jestli půjdu „sedět“. Byla obecně známá věc, že žalobce ukradl milion korun a byl tak nucen čelit pohledům ve smyslu „na každém šprochu pravdy trochu“, přitom se do té doby těšil pověstí se slovem dobrého muže. Například minulý týden u jednoho obchodního jednání, ze kterého žalobce doufal, že by mohl vzejít obchod nebo nějaká spolupráce, tak tam vyvstala otázka jeho trestního stíhání a byla patrná nedůvěra vůči mé osobě. Trestní stíhání mělo dopad do jeho podnikání, protože nebyl schopen dělat práci tak, jak je zvyklý a jak by chtěl, jeho výkon byl ovlivněn psychickým stavem, nebyl schopen se soustředit. Po skončení trestního stíhání se jeho výkon při podnikání zlepšil o 300%. Trestní stíhání mělo dopad i do žalobcovy zdravotní sféry, a to zejména v podobě úzkostí a nespavosti, kdy dodnes není schopen usnout bez prášku na spaní a stejně tak i přes den potřebuje prášky, aby neměl panické záchvaty. Předtím žádné psychické potíže neměl.
13. Z lékařské zprávy vystavené [REDAKCE] Z [REDAKCE] K [REDAKCE] dne 11. 9. 2017 soud zjistil, že se žalobce léčil s psychickými problémy u [REDAKCE] K [REDAKCE] (praktický lékař pro dospělé) pro nespavost, psychickou labilitu a vnitřní třes, kdy se jeho stav zhoršoval z důvodu trestního stíhání, žalobce byl nesoustředěný a opakovaně mu byl předepisován [REDAKCE] žalobce psychiatrické vyšetření odmítal, zhubl 12 kg. Dne 13. 11. 2016 byl při kontrole stav stejný a předepsán [REDAKCE] dne 17. 5. 2017 se už cítil lépe, klidnější, byl stabilizován.
14. Na základě provedeného dokazování soud dospěl k závěru o skutkovém stavu, který je shodný se shora uvedenými zjištěními.

Právní úprava:

15. Podle § 1 zákona stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 2 zákona se odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona se nelze zprostit.

16. Podle § 5 písm. a), b) zákona stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, a za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem.
17. Podle § 7 odst. 1 zákona mají právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Podle odst. 2 má právo na náhradu škody i ten, s nímž nebylo jednáno jako s účastníkem řízení, ačkoliv s ním jako s účastníkem řízení jednáno být mělo.
18. Dle § 8 odst. 1 zákona platí, že nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, není-li dále stanoveno jinak, lze uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.
19. Podle § 14 odst. 1 zákona se nárok na náhradu škody uplatňuje u orgánu uvedeného v § 6 (tj. podle § 6 odst. 2 písm. a) Ministerstvo spravedlnosti). Podle § 15 odst. 1 zákona platí, že přizná-li příslušný úřad náhradu škody, je třeba nahradit škodu do šesti měsíců od uplatnění nároku. Dle § 15 odst. 2 zákona se poškozený může domáhat náhrady škody u soudu pouze tehdy, pokud do šesti měsíců ode dne uplatnění nebyl jeho nárok plně uspokojen.
20. Podle § 31a zákona platí, že bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Právní posouzení dané věci:

21. Žalobce se (po částečném zpětvzetí žaloby) domáhal přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu z titulu nezákonného trestního stíhání ve výši 450 000 Kč. Soud se tedy zabýval důvodností uplatněných nároku především z toho pohledu, zda jsou naplněny obecné předpoklady pro vznik nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy.
22. Soud v první řadě posuzoval námitku promlčení části tvrzeného nároku žalobce z titulu nemajetkové újmy, kterou vznesla žalovaná, neboť uplatní-li odpovědný subjekt v občanském soudním řízení důvodně námitku promlčení, velí zásada hospodárnosti řízení, aby soud nejprve posoudil, zda je námitka důvodná, a pokud tomu tak je, aby žalobu zamítl, aniž bude najisto postavena otázka splnění podmínek odpovědnosti za újmu či prokázána její výše.
23. Podle § 32 odst. 3 zákona se nárok na náhradu nemajetkové újmy (ve smyslu zákona) promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do deseti let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Podle § 35 zákona pak platí, že promlčecí doba neběží ode dne uplatnění nároku na náhradu škody do skončení předběžného projednání (u žalované), nejdéle však po dobu 6 měsíců.

24. Z uvedených ustanovení plyne, že nárok na poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu se promlčuje ve zcela speciálně konstruované promlčecí době. Počátek běhu šestiměsíční subjektivní promlčecí doby se odvíjí od vědomosti poškozeného (tj. zde žalobce), že došlo k nemajetkové újmě, tedy kdy se dozvěděl, že v jeho poměrech nastaly nepříznivé důsledky. Objektivní desetiletá doba pak počíná běžet od okamžiku této okolnosti (právní skutečnosti), která je coby nezákonné rozhodnutí či nesprávný úřední postup pro vznik újmy vyvolávajícím činitelem.
25. Z provedeného dokazování vyplynulo, že žalobce byl zproštěn obžaloby rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 4. 2016, který nabyl právní moci téhož dne. Nejpozději dne 1. 4. 2016 se tedy žalobce dozvěděl o tvrzené nemajetkové újmě způsobené nezákonným vedením trestního stíhání. Žalobce uplatnil u žalované nárok na poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 350 000 Kč žádostí doručenou žalované dne 29. 9. 2016, kdy došlo ke stavění promlčecí doby po dobu předběžného projednání nároku u žalované, to však nejdéle na 6 měsíců, tj. do 29. 3. 2017 (středa), od kdy by pak pokrčoval zbytek promlčecí doby v délce 2 dnů. Žalobou doručenou soudu dne 27. 3. 2017 se pak žalobce domáhal zaplacení částky 560 000 Kč, kterou blíže nerozdělil. K výzvě soudu pak v podání ze dne 8. 6. 2017 uvedl, že se domáhá zaplacení částky 450 000 Kč z titulu nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, což následně potvrdil také při jednání, které se konalo dne 2. 11. 2018 (srov. body 3 – 6 shora). **Z uvedeného je zřejmé, že žalobce požadoval navýšení nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání o 100 000 Kč až v žalobě (resp. jejím upřesnění), a tudíž až po marném uplynutí zákonem stanovené 6 měsíční promlčecí doby.**
26. Soudu tedy nezbylo než dospět k závěru, že nárok žalobce je co do částky 100 000 Kč promlčen a soud jej tedy nemohl přiznat, ani kdyby byl po právu. Z uvedeného důvodu se tak soud danou částkou již nadále nezabýval po věcné stránce, a to pro nadbytečnost. Žaloba tedy byla v dané výši zamítnuta (srov. výrok II.).
27. Jak plyne ze shora uvedeného, zákon v obecné rovině rozeznává dva odpovědnostní tituly, a to nezákonné rozhodnutí a nesprávný úřední postup (srov. § 5 zákona). Stát přitom za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem či nezákonným rozhodnutím odpovídá objektivně (tj. bez ohledu na zavinění – srov. § 2 zákona) za současného (kumulativního) splnění tří podmínek: (i) příslušný orgán státu vydal nezákonné rozhodnutí (či došlo k nesprávnému úřednímu postupu); (ii) poškozenému vznikla újma (tj. majetková - škoda - či nemajetková); a (iii) újma je v příčinné souvislosti s takovým nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem, jinými slovy je mezi nimi dán vztah příčiny a následku.
28. Soud v obecné rovině konstatuje, že nárok na náhradu škody či poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobené zahájením trestního stíhání, jež neskončilo pravomocným odsouzením, se posuzuje podle ustanovení § 5 písm. a), § 7 a § 8 zákona jako nárok na náhradu újmy způsobené nezákonným rozhodnutím (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 1 Cz 6/90 ze dne 23. 2. 1990, sp. zn. 25 Cdo 1487/2001 ze dne 31. 3. 2003). Jiné než odsuzující rozhodnutí je totiž v zásadě rozhodnutím, které ve svých důsledcích ruší účinky zahájeného trestního stíhání a má tak stejné důsledky jako zrušení nezákonného rozhodnutí podle § 8 odst. 1 zákona.
29. Jak uvedeno shora, stát stíhá objektivní odpovědnost. Z toho plyne, že vznik nároku na náhradu újmy není podmíněn prokázáním, že orgány činné v trestním řízení jednaly v rozporu se zákonem, nýbrž je založen na principu, podle kterého osoba, jež byla zproštěna obžaloby, resp. nebyla uznána vinnou ze spáchání trestného činu, má zásadně právo

na náhradu újmy způsobené zahájením a vedením trestního stíhání. Rozhodujícím měřítkem opodstatněnosti (zákonnosti) zahájení a vedení trestního stíhání je tudíž pozdější výsledek trestního řízení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2614/2003 ze dne 9. 12. 2004).

30. **Vzhledem k výsledku předmětného trestního řízení tedy soud dospěl k závěru, že je dán odpovědnostní titul spočívající v nezákonném rozhodnutí (nezákonném trestním stíhání),** neboť žalobce byl obžaloby zproštěn. Existence odpovědnostního titulu ostatně nebyla mezi stranami sporná, když i sama žalovaná konstatovala, že bylo vydáno nezákonné rozhodnutí.
31. Co se týče vzniku nemajetkové újmy z důvodu zahájení a vedení trestního stíhání, nejde o vyvratitelnou domněnku, ale újma z důvodu trestního stíhání musí být prokázána, (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 3. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2555/2010 či ze dne 3. 7. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4280/2011). Soud tak vychází z toho, že vznik nemajetkové újmy (jakkoliv je každé trestní stíhání dle nálezů Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 428/05 spojeno vždy s jistým zásahem do osobnostních práv trestně stíhaných osob) není na místě presumovat, ale prokazovat, stejně tak jako intenzitu (případně) újmy odůvodňující peněžité odškodnění.
32. Soud při stanovení formy a výše zadostiučinění vycházel v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu ČR ze tří základních kritérií: (i) z povahy trestní věci, (ii) z délky trestního řízení a (iii) z dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce. Povahou trestní věci se myslí zejména závažnost trestného činu, který byl poškozenému kladen za vinu, neboť ta zpravidla přímo úměrně zvyšuje intenzitu, s jakou poškozený trestní řízení vnímá. Dále je třeba vycházet z toho, že forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její příznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat (srov. např. rozhodnutí ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011).
33. V daném případě žalobci hrozil nepodmíněný trest odnětí svobody (sazba 2 – 8 let), přičemž se jednalo o trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby. **Povahu věci soud hodnotí jako spíše méně závažnou,** neboť ve společnosti je hospodářská kriminalita z pravidla vnímána méně závažně než např. trestné činy proti životu a zdraví. Co se týče trvání zásahu spočívajícího ve vedení nezákonného trestního stíhání, tak ten trval od 23. 7. 2013 (doručení usnesení o zahájení trestního stíhání) do 1. 4. 2016 (právní moc zprošťujícího rozsudku). **Dle soudu délka posuzovaného trestního stíhání (tj. cca 2 roky a 9 měsíců) nebyla nijak nepřiměřená,** a to zejména za situace, kdy soud I. stupně i odvolací soud rozhodoval každý dvakrát, navíc předmětem bylo obvinění z hospodářské kriminality, což se obecně vyznačuje vyšší sofistikovaností a tím pádem vyššími nároky na orgány činné v trestním řízení. Soud nicméně vzal v úvahu, že až do pravomocného skončení trestního stíhání byl žalobce v nejistotě ohledně dalšího vývoje ve věci. Nadto nebylo možné pominout ani to, že žalobce byl 2x odsouzen a zproštěn byl až druhým rozhodnutím odvolacího soudu, což mohlo významně posílit žalobcovu nejistotu ohledně výsledku trestního řízení.
34. Žalobce dále vylíčil **dopady nezákonného trestního stíhání** ve své osobní sféře, a to ve sféře rodinné (lidem v pracovním okolí manželky, která je učitelkou, byla informace o trestním stíhání známa, což mělo vliv na pohodu ve společné domácnosti a jejich manželské soužití). Žalobce rovněž tvrdil dopady do sféry pracovní (nemohl se plně soustředit, obchodní partner se dotazoval, zda s ním může počítat, ale výraznější zásahy

prokázány nebyly). Žalobce dále tvrdil, že bylo poškozeno jeho dobré jméno a pověst, neboť se na malém městě, kde žije, rozšířila informace o jeho trestním stíhání, navíc trestní stíhání souviselo s kauzou lehkých topných olejů, která byla veřejnosti známa. Žalobce dále tvrdil dopady do sféry zdravotní, a to zejména psychické (dodnes přetrvávající potíže se spánkem, nutnost medikace na uklidnění, panické záchvaty, poruchy soustředění). Z provedeného dokazování však vyplynulo, že žalobce i před zahájením trestního stíhání občas léky na uklidnění užíval, ale spíše výjimečně. Dle soudu tedy, jakkoli má za prokázaný jistý zásah do psychické sféry žalobce, nelze učinit závěr o tom, že by jedinou příčinou psychických potíží bylo trestní stíhání žalobce, jakkoli jde jistě o příčinu významnou, přičemž bylo prokázáno, že po skončení trestního stíhání se jeho stav zlepšil. Z provedeného dokazování dále vyplynulo, že trestní stíhání nebylo medializováno a žalobce nebyl vazebně stíhán ani nebyl jinak omezen na osobní svobodě.

35. **S přihlédnutím ke shora uvedeným skutečnostem dospěl soud k závěru, že žalobci zahájením a vedením nezákonného trestního stíhání vznikla nemajetková újmu spočívající v zásahu do jeho osobní sféry, a to v takové intenzitě, jež odůvodňuje odškodnění v penězích.**
36. V souladu s rozhodovací praxí Nejvyššího soudu (srov. např. rozhodnutí 30 Cdo 3212/2015 ze dne 16. 5. 2017) soud dále provedl srovnání s jinými obdobnými případ odškodnění, a to konkrétně s odškodněním, jež se dostalo poškozenému v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. [REDAKCE], kdy poškozené hrozil trest odnětí svobody 2 až 8 let (jako v případě žalobce) pro trestný čin podvodu (tj. obdobně jako v případě žalobce trestný čin hospodářské povahy), zásah spočívající ve vedení trestního stíhání trval po dobu cca 2 let a 7 měsíců (o 2 měsíce kratší, než v případě žalobce), a stejně jako u žalobce byl prokázán zásah do osobní sféry (někteří přátelé na ní pohlíželi jako na podvodnici, ukončila svou pracovní činnost, v průběhu trestního stíhání poškozená trpěla psychickými obtížemi, poruchami spánku a uzavřela se do sebe, byla poškozena její dobrá pověst) a dostalo se jí zadostiučinění ve výši 50 000 Kč.
37. Při popsaném srovnání s jiným případem vzal však soud do úvahy shora uvedené skutečnosti, a zejména to, že žalobce byl 2x odsouzen, což se zintenzivnilo zásah trestního stíhání.
38. **Na základě provedeného dokazování dospěl soud k závěru, že adekvátní výše zadostiučinění újmy žalobce činí 80 000,- Kč.** Proto soud rozhodl jak uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

K nákladům řízení:

39. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 142 odst. 3 o.s.ř., podle něhož i když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li úspěch v poměrně nepatrné části, nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku, nebo na úvaze soudu, za použití § 146 odst. 2 druhé věty o.s.ř.
40. Náklady řízení (částečně úspěšného) žalobce sestávají z odměny na právní zastoupení, a to v rozsahu 6 úkonů právní služby dle § 7 bod č. 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., *advokátní tarif* (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 1. 2014 sp. zn. 30 Cdo 3378/2013), kdy tak za jeden úkon právní služby náleží částka 3 100 Kč (z tarifní hodnoty 50 000 Kč). V souladu s § 11 advokátního tarifu soud přiznal odměnu za následující úkony právní služby: převzetí věci, žaloba, 2x účast na ústním jednání, částečné

zpětvzetí žaloby a doplnění podání ve věci, tj. celkem za úkony právní služby 18 600 Kč, a příslušných 6 režijních paušálů po 300 Kč (celkem za paušály 1 800 Kč). Celkem tedy náleží žalobci na náhradě nákladů vynaložených na právní zastoupení částka 20 400 Kč.

41. Soud nepřiznal náhradu za požadovaný úkon spočívající v žádosti o náhradu újmy u žalované, a to s odkazem na § 31 zákona, dle něhož poškozený nemá právo na náhradu nákladů zastoupení, které vznikly v souvislosti s projednáváním uplatněného nároku u příslušného úřadu.
42. Žalobci dále ve smyslu § 13 advokátního tarifu náleží náhrada nákladů na cestu jeho právního zástupce, a to k jednáním soudu dne 2. 11. 2018 a 26. 2. 2019 v celkové výši 5 975 Kč. Právní zástupce žalobce použil k dopravě osobní automobil [REDACTED] s průměrnou spotřebou benzínu 95 7 l /100 km, což doložil kopií technického průkazu. Soud z údajů Google Maps zjistil, že 1 cesta na trase [REDACTED] Praha a zpět odpovídá cca 476 km.
43. Výše nákladů na cestovné k jednáním soudu dne 2. 11. 2018 byla vypočtena dle § 157 odst. 4 a dle § 158 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve spojení s § 1 vyhlášky č. 463/2017 Sb., *o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad*, dle níž v roce 2018 sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel činila 4,- Kč/km, tj. 1 904 Kč (4 Kč*476 km). Průměrná cena 1 l benzínu 95 činila 30,50 Kč. Náklady na palivo tak odpovídají 33,32 l (což odpovídá trase 476 km) x 30,50 Kč = 1 016,26 Kč, tj. celkem 2 920,26 Kč.
44. Výše nákladů na cestovné k jednáním soudu dne 26. 2. 2019 byla vypočtena dle § 157 odst. 4 a dle § 158 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve spojení s § 1 vyhlášky č. 333/2018 Sb., dle níž v roce 2019 sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel činila 4,10 Kč/km, tj. 1 951,6 Kč (4,10 Kč*476 km). Průměrná cena 1 l benzínu 95 činila 33,10 Kč. Náklady na palivo tak odpovídají 33,32 l (což odpovídá trase 476 km) x 33,10 Kč = 1 102,89 Kč, tj. celkem 3 054,49 Kč.
45. Dále žalobci přísluší náhrada za promeškaný čas jeho právního zástupce za cesty k jednáním soudu dle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu, dle něhož za každou započatou půlhodinu náleží náhrada ve výši 100 Kč. Soud dle údajů z Google Maps zjistil, že 1 cesta na trase [REDACTED] Praha trvá přibližně 3 hod. (tj. cca 6 hod. za cestu tam a zpět), tj. za 2 cesty k soudu činí náhrada za promeškaný čas 2*6 hod., čemuž odpovídá 24 půlhodin, tj. 24 * 100 = 2 400 Kč.
46. Na základě shora uvedených výpočtů dospěl soud k závěru, že celkový součet nákladů na právní zastoupení žalobce odpovídající mimosmluvní odměně dle advokátního tarifu a nákladů na cesty právního zástupce činí 28 775 Kč, jak uvedeno ve výroku III.

Ke lhůtě k plnění:

47. Lhůta k plnění byla stanovena v souladu s § 160 odst. 1 část věty za středníkem o.s.ř., když soudu je z jeho činnosti známo, že uvedená lhůta odpovídá technickoorganizačním podmínkám čerpání peněžních prostředků ze státního rozpočtu, jimiž se žalovaná jako organizační složka státu řídí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení, a to k Městskému soudu v Praze prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2.

Nesplní-li povinná dobrovolně, co jí ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo nařízení exekuce.

Praha 19. března 2019

Mgr. Daniela Břízová Ratajová, LL.M. v. r.
soudkyně